

عنوان مقاله:

تفسیری درباره تمایز حد نصاب اخلاق و تربیت اخلاقی از منظر آیت الله مصباح

محل انتشار:

مجله جستارهایی در فلسفه و کلام، دوره 56، شماره 1 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسنده:

حسین احمدی - عضو هیات علمی فلسفه اخلاق مرکز دایره‌المعارف علوم عقلی اسلامی موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی قم

خلاصه مقاله:

آیت الله مصباح به پیروی از مشهور اندیشمندان، علم اخلاق را دربردارنده تربیت اخلاقی می‌داند؛ اما در مباحث فلسفه اخلاق، تربیت اخلاقی را از اخلاق تفکیک می‌کند. ایشان در فلسفه اخلاق، ایمان به خدا و اعتقاد به قیامت را حد نصاب اخلاقی می‌داند، اما سخاوت غیرمسلمانانی همچون حاتم طائی را نیز دارای ارزش و تخفیف در عذاب قلمداد می‌کند. باتوجه به اینکه حد نصاب اخلاقی، به شرایط لازم برای وصول به هدف نهایی اخلاق اطلاق می‌شود، سخاوت حاتم طائی که مومن نبوده است نباید ارزش و حد نصاب اخلاقی داشته باشد، پس تخفیف در عذاب او چه توجیهی دارد و چه ارزشی برای سخاوت او می‌توان در نظر گرفت؟ این تحقیق با تفسیری نو از دیدگاه آیت الله مصباح در پاسخ به این پرسش‌ها، از تمایز میان علم اخلاق و تربیت اخلاقی استفاده می‌کند که این دو علم، دست کم در هدف، روش، واقعیت و حد نصاب متمایزند و براساس این تمایز، حد نصاب و ارزش اخلاقی برای اعمال کفار وجود ندارد، اما برخی اعمال کفار امکان دارد حد نصاب و ارزش تربیت اخلاقی را داشته باشد. دیدگاه آیت الله مصباح در تربیت اخلاقی نیاز به تکمیل دارد که این نوشتار حد نصاب تربیت اخلاقی را، در مسیر وصول به قرب الهی بودن می‌داند و به گونه‌ای هدف تربیت اخلاقی را تبیین می‌کند که سخاوت افرادی همچون حاتم طائی به دلیل حسن فعلی داشتن، حد نصاب و ارزش تربیت اخلاقی را دارا باشد.

کلمات کلیدی:

علم اخلاق، تربیت اخلاقی، حد نصاب اخلاقی، حد نصاب تربیت اخلاقی، آیت الله مصباح

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2055348>

